

แบบรายงานผลการพัฒนาความรู้ของข้าราชการ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1
 รอบการประเมินที่ 1/2565 ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2564 – 31 มีนาคม 2565
 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

ชื่อ-นามสกุล นางสาวฤทัย พริกมาก ตำแหน่ง นักสำรวจดินชำนาญการ

กลุ่ม/ฝ่าย วางแผนการใช้ที่ดิน

หัวข้อการพัฒนา การวางแผนการใช้ที่ดิน

สถานที่ ห้องประชุมสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1

วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2565 เวลา 13.30 – 16.30 น.

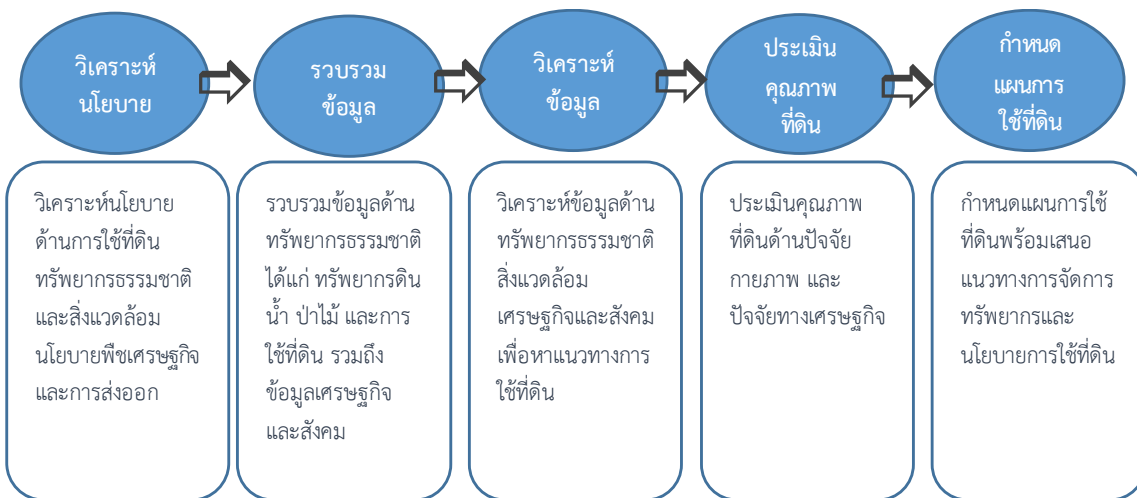
วิทยากร/ผู้ให้ความรู้ นายนันทพล หนองหารพิทักษ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวางแผนการใช้ที่ดิน

หน่วยงานที่จัดอบรม กลุ่มวางแผนการใช้ที่ดิน สพข.1

สรุปสาระสำคัญ

การวางแผนการใช้ที่ดิน เป็นกระบวนการประเมินอย่างเป็นระบบเกี่ยวกับศักยภาพและทางเลือกในการใช้ที่ดินให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ สังคม และเศรษฐกิจในรูปแบบลักษณะต่างๆ รวมถึงกระบวนการวางแผนแบบมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการที่จำเป็นของสมาชิกในสังคมร่วมกัน ตลอดจนการดูแลรักษาและอนุรักษ์ทรัพยากรอย่างยั่งยืน

การวางแผนการใช้ที่ดิน มี 5 ขั้นตอนหลัก ดังนี้

การวางแผนการใช้ที่ดินมีหลายระดับ คือ ระดับชาติ ระดับภาค ระดับจังหวัด ระดับโครงการ ระดับอำเภอ และระดับตำบล ซึ่งขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานก็แตกต่างกันไป การวางแผนการใช้ที่ดินของประเทศไทยเป็น “การวางแผนการใช้ที่ดินให้เหมาะสมศักยภาพของพื้นที่และศักยภาพของที่ดิน ตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน”

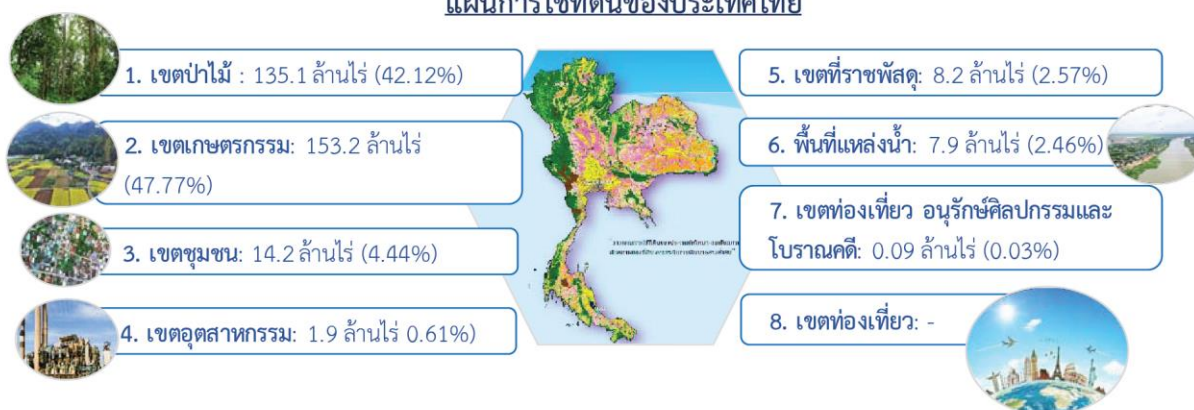

มาตรการทางเลือกสำหรับการวางแผนการใช้ที่ดิน

มาตรการทางเลือกทั้งมาตรการจูงใจ และมาตรการภาคบังคับ สำหรับการวางแผนการใช้ที่ดิน ประกอบด้วย

แผนการใช้ที่ดินของประเทศไทย

แผนการใช้ที่ดินของประเทศไทย ได้กำหนดเขตเกษตรกรรมไว้ 153 ล้านไร่ เพื่อใช้เป็นกรอบสำหรับการพัฒนาการเกษตรของประเทศตามศักยภาพของที่ดินในการเป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรและอาหารสำหรับการบริโภคภายในประเทศ สร้างความมั่นคงด้านอาหารของชาติ และการส่งออกสร้างรายได้เข้าสู่ประเทศ โดยพิจารณาจากความเหมาะสมของที่ดิน การพัฒนาระบบชลประทานและโครงสร้างพื้นฐานด้านการโลจิสติกส์ โดยแบ่งเขตพื้นที่เกษตรกรรมออกเป็น 3 เขตย่อย

1. เขตเกษตรกรรมชั้นดี 42.6 ล้านไร่ หรือร้อยละ 13.30

- ⇒ ต้องมีมาตรการในการรักษาคุ่มครองพื้นที่เกษตรกรรมชั้นนี้ไว้เพื่อให้เป็นที่เกษตรชั้นดีของประเทศอย่างถาวร
- ⇒ นำเทคโนโลยีนวัตกรรม มาใช้ในการผลิตอย่างเข้มข้นเพื่อสามารถผลิตสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง โดยเฉพาะผลิตเพื่อการส่งออกที่แข่งขันในตลาดโลกได้
“ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต เกษตรแปลงใหญ่”

2. เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง 73.1 ล้านไร่ หรือร้อยละ 22.83

- ⇒ เพิ่มการลงทุนพัฒนาโครงการสร้างทางการเกษตร เช่น ระบบชลประทาน และโลจิสติกส์
- ⇒ ส่งเสริมเทคโนโลยีนวัตกรรมผลิต และการตลาดให้ทำการผลิตสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง
- ⇒ ต้องมีมาตรการคุ้มครองพื้นที่ในเขตนี้ เพื่อประเทศมีพื้นที่เพียงพอในการทำการเกษตรเพื่อความมั่นคงด้านอาหารของประเทศ

3. เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ 37.7 ล้านไร่ หรือร้อยละ 11.64

- ⇒ การทำการเกษตรต้องมีการปรับตัวต่อภาวะเสี่ยง และภัยทางการเกษตรต่างๆ ควรเลือกชนิดพืชให้เหมาะสมกับที่ดินหรือปรับเปลี่ยนการผลิต
- ⇒ การใช้ที่ดินในเขตนี้สามารถพัฒนาใช้ประโยชน์ในกิจกรรมอื่นนอกภาคการเกษตรปรับเปลี่ยนการผลิตปศุสัตว์-ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ ไม่โตเร็ว พืชพลังงาน และไม่มีค่า

ข้อกำหนดการแบ่งเขตคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม

การแบ่งเขตคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมเป็นเครื่องมือสำคัญขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในการเสริมสร้างประสิทธิภาพการใช้พื้นที่ทำเกษตรกรรม และปกป้องคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมรวมถึงกำหนดทิศทางการเกษตรและธุรกิจที่เกี่ยวข้อง ยังเป็นเครื่องมือช่วยในการจำกัดความหนาแน่นของการพัฒนาพื้นที่ที่อยู่อาศัยให้สัมพันธ์กับขนาดของแปลงถือครองพื้นที่เกษตรกรรม

ตัวอย่างการกำหนดเขตพื้นที่เกษตรกรรมออกเป็น 4 เขตที่แตกต่างกัน คือ

1. เขตเกษตรกรรมแบบเข้มข้น เป็นเขตพื้นที่เกษตรกรรมที่มีผลผลิตสูง
2. เขตเกษตรกรรมทั่วไป เป็นเขตพื้นที่เกษตรที่มีผลผลิตต่อพื้นที่ต่ำ
3. เขตเกษตรกรรมที่มีความหลากหลาย เป็นเขตพื้นที่เกษตรแบบผสมผสานปลูกพืชหลายชนิดร่วมกัน มักมีพื้นที่ขนาดเล็ก
4. เขตเกษตรกรรมร่วมกับที่อยู่อาศัย เป็นเขตที่ทำการเกษตรปลูกพืช ร่วมกับทำปศุสัตว์ และมีที่อยู่อาศัยอยู่ในแปลงเดียวกัน เช่น พื้นที่ชุมชนชนบท

กท้อ พริกมาก

(นางสาวอุทัย พริกมาก)

ตำแหน่ง ..... นักสำรวจดินชำนาญการ

(ลงนาม) .....

นางสาวนัทธรา ทักซ์รัตนศรีณย์

ตำแหน่ง ..... ผู้อำนวยการกลุ่มวางแผนการใช้ที่ดิน